

Marktconsultatie

Ten behoeve van het beheren van vier nationale thesauri:

1. Nederlandse Thesaurus van Auteursnamen (NTA)
2. Nederlandse Thesaurus Corporaties (NTC)
3. Nederlandse Drukkersthesaurus (NTD)
4. Brinkmanthesaurus

Aanbestedende dienst: Koninklijke Bibliotheek
Referentienummer: 2026/ TenderNed-nummer 569146
Datum: 18-2-2026 (planning aangepast) / 29 januari 2026
CPV-code: 72330000-2 -Diensten voor inhouds- of datastandaardisatie en –
classificatie

© 2026 Koninklijke Bibliotheek

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en / of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van afdeling inkoop van de Koninklijke Bibliotheek.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING.....	3
1.1 MARKTCONSULTATIE.....	3
1.2 DOEL MARKTCONSULTATIE	3
1.3 OPENBAARHEID MARKTCONSULTATIE.....	3
2 OVER KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK.....	4
2.1 DE KB	4
2.2 HUIDIGE SITUATIE/ CONTEXT OPDRACHT	4
2.3 GEWENSTE SITUATIE.....	5
2.4 PLANNING	8
2.5 PROCEDURE.....	8
2.6 INDIENEN ANTWOORDEN	8
3 VOORWAARDEN EN OVERIGE BEPALINGEN	9

1 Inleiding

1.1 Marktconsultatie

De KB nationale bibliotheek (hierna: de KB) voert deze marktconsultatie uit ter voorbereiding van een Europese aanbesteding voor het beheren van tenminste vier nationale thesauri:

1. Nederlandse Thesaurus van Auteursnamen (NTA)
2. Nederlandse Thesaurus Corporaties (NTC)
3. Nederlandse Drukkersthesaurus (NTD)
4. Brinkmanthesaurus

Ter voorbereiding op deze aanbesteding wordt een schriftelijke open marktconsultatie gehouden met de mogelijkheid om hierover in gesprek te gaan met de deelnemers.

1.2 Doel marktconsultatie

De marktconsultatie heeft als doel om een mogelijk aanbestedingstraject optimaal af te stemmen op de visie en ambitie van de KB, binnen de mogelijkheden en ontwikkelingen die de markt te bieden heeft.

Met deze marktconsultatie wil de KB inzicht verkrijgen in onder meer de volgende aspecten:

- Huidige marktontwikkelingen en innovatieve mogelijkheden;
- De gebruikersorganisatie;
- Haalbaarheid van de gewenste situatie.

1.3 Openbaarheid marktconsultatie

Deze marktconsultatie is gepubliceerd via TenderNed en maakt geen onderdeel uit van een aanbestedingsprocedure. Deelname aan de marktconsultatie is geheel vrijblijvend en brengt voor partijen geen verplichtingen met zich mee.

De KB stelt een geanonimiseerd verslag op waarin de bevindingen uit de marktconsultatie op hoofdlijnen zijn samengevat, met uitzondering van bedrijfsgevoelige informatie. Dit verslag wordt als bijlage toegevoegd aan de aanbestedingsdocumenten.

2 Over Koninklijke Bibliotheek

2.1 De KB

De KB is de nationale bibliotheek van Nederland. Haar taak is het behouden en beschikbaar stellen van Nederlands cultureel erfgoed in gedrukte en geschreven, en in meerdere mate ook in digitale vorm. Sinds 31 augustus 1993 is de KB een zelfstandig bestuursorgaan, gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Per 1 januari 2015 is de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking getreden waarmee de KB een regierol binnen het netwerk van openbare bibliotheken heeft gekregen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van stelseltaken. De KB is met de nieuwe wet ook verantwoordelijk geworden voor de ontwikkeling van de nationale digitale bibliotheek.

De KB verbindt mensen en woorden en draagt zo bij aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland, nu en in de toekomst. In het [KB Beleidsplan 2023-2026](#) zijn voor de komende jaren de volgende strategische doelen geformuleerd:

1. **Lezen en digitale geletterdheid:** meer mensen de kans geven om te lezen en mee te doen in de informatiesamenleving.
2. **Onderzoeken en ontdekken:** versterken van de verbinding tussen onderzoek en samenleving.
3. **Duurzame toegang:** zorgen voor de verzameling in onze nationale bibliotheek.

2.2 Huidige situatie/ context opdracht

Het GGC (Gemeenschappelijk Geautomatiseerd Catalogiseersysteem) werd gedurende decennia door het grootste deel van de Nederlandse bibliotheekwereld gebruikt om gezamenlijk titelbeschrijvingen te beheren. Door verschillende ontwikkelingen verlaten sinds 2016 steeds meer bibliotheken het GGC. De universiteiten hebben meer internationale samenwerking gezocht, de KB heeft een eigen oplossing ontwikkeld en de openbare bibliotheken bereiden zich op dit moment voor op een gezamenlijke overstap naar een nieuwe catalogiseeromgeving.

Het catalogiseren binnen deze bibliotheken werd mede ondersteund door een aantal thesauri. Deze terminologiebronnen worden momenteel nog beheerd en onderhouden in het GGC. Om het GGC alleen hiervoor te blijven gebruiken is niet langer efficiënt. Daarom willen we het vervangen door een zo standaard mogelijke oplossing die specifiek gericht is op het beheer en onderhoud van terminologiebronnen.

De KB neemt het initiatief voor deze marktverkenning vanwege haar rol binnen diverse bibliotheeknetwerken. Als nationale bibliotheek is het haar taak om te zorgen voor gezaghebbende beschrijvingen van publicaties die in en over Nederland zijn verschenen. Onderdeel van deze beschrijvingen zijn gegevens over auteurs, illustrators, vertalers, etc. die worden bijgehouden in de Nederlandse Thesaurus van Auteursnamen (NTA), corporatie

gegevens die in de Nederlandse Thesaurus Corporaties (NTC) worden beheerd en tenslotte de Nederlandse Drukkersthesaurus (NTD).

Deze terminologiebronnen worden ook gebruikt door de bibliotheken in de verschillende netwerken waar de KB deel van uitmaakt. Dit betreft het [UKB-netwerk](#), het [Openbaar Bibliotheeknetwerk](#) en het [Netwerk Digitaal Erfgoed](#). Vanuit al deze netwerken is de verwachting uitgesproken dat de KB het voortouw neemt om te komen tot een oplossing die ten minste de huidige werkwijze, zoals ondersteund door het GGC, borgt en waar mogelijk verbetert.

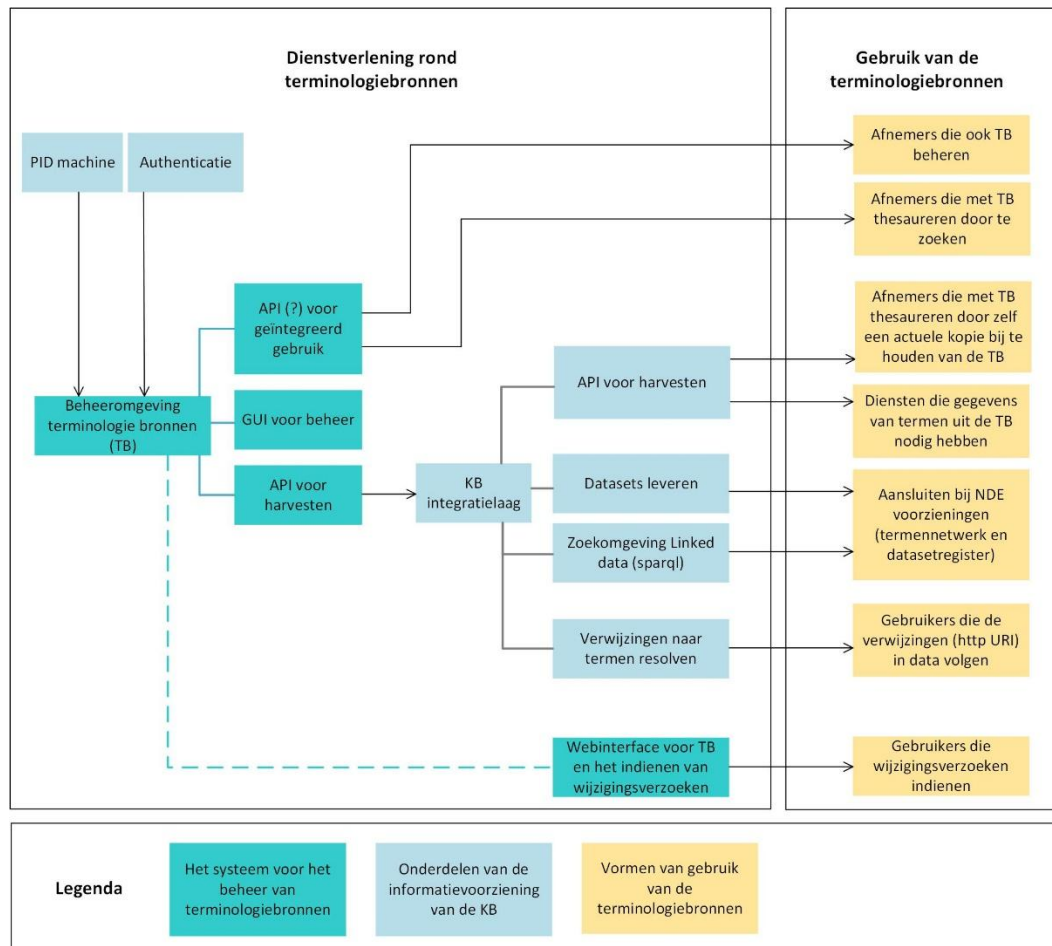
Daarnaast heeft de KB nog een eigen thesaurus in het GGC, de Brinkman trefwoordenthesaurus, die ook beheerd moet kunnen worden in de nieuwe oplossing.

2.3 Gewenste situatie

Binnen de bibliotheeknetwerken bestaat grote behoefte aan een toekomstgerichte oplossing voor het beheren van terminologiebronnen. Belangrijk daarbij is dat het systeem het gezamenlijk beheer van bepaalde terminologiebronnen ondersteunt, waarbij de werkwijze per terminologiebron kan verschillen.

Het systeem moet zodanig functioneren dat het beheer plaatsvindt in overeenstemming met de afspraken die met de betrokken netwerken zijn gemaakt, en dat de continuïteit, kwaliteit en toegankelijkheid van de terminologiebronnen gewaarborgd blijven.

De volgende afbeelding illustreert hoe we denken de beheeromgeving voor terminologiebronnen in het applicatielandschap van de KB te plaatsen.

Figuur 1: Inrichting van de dienstverlening m.b.t. terminologiebronnen (TB)

In Figuur 1 is zichtbaar welke diensten rechtstreeks vanuit de beheeromgeving (groen) worden geleverd en welke via andere systemen in de KB-integratielaag (lichtblauw) worden aangeboden. Hieronder volgt een beschrijving bij het gebruik van de terminologiebronnen zoals gepresenteerd in Figuur 1.

1. Afnemers die terminologiebronnen beheren (de KB, [NBD Biblion](#)) doen dat in de beheeromgeving voor terminologiebronnen. Het beheren van de terminologiebron, bijvoorbeeld bij de NTA, is nauw verweven met het catalogiseerproces, waardoor de beheerfunctie daarin moet worden ingepast. Voor een onderwerpsontsluiting als de Brinkman doen we het beheer mogelijk wel via de GUI (Grafische User Interface).
2. Er kunnen afnemers zijn die terminologiebronnen gebruiken om te thesaureren en dat direct met behulp van de beheeromgeving doen.
3. Afnemers die met een terminologiebron thesaureren kunnen dat doen door zelf een actuele kopie van de data bij te houden ([WorldCat](#)). De KB integratielaag biedt een koppelvlak om die kopie te maken en actueel te houden.

4. Diensten (zoals [Delpher](#)) die gegevens van termen uit terminologiebronnen nodig hebben, bijvoorbeeld om deze te tonen op een website, kunnen deze opvragen bij de *harvester* op de integratielaag van de KB.
5. Binnen NDE, het [Netwerk Digitaal Erfgoed](#), worden voorzieningen aangeboden waarmee partners in het netwerk terminologiebronnen kunnen vinden en gebruiken: het [Termennetwerk](#) en het [Datasetregister](#). Deze voorzieningen zijn aangesloten op koppelvlakken in de KB integratielaag.
6. Gebruikers kunnen de http-URI verwijzingen in de data volgen. Voor alle collecties die zijn gethesaureerd met terminologiebronnen van de KB geldt dat de termen *resolvable* moeten zijn en blijven.
7. In principe moet het voor iedereen mogelijk zijn om een wijzigingsverzoek op een terminologiebron in te dienen. Een webinterface waar een eindgebruiker een terminologiebronnen kan raadplegen en wijzigingsverzoeken kan indienen is een mogelijkheid om hiervoor een goed proces in te richten.

Scope

We zoeken een oplossing die voorziet in het volgende:

- Implementatie van een centraal gehost en beheerd systeem waarin de KB samen met en voor andere bibliotheken kan zorgen voor beheer, onderhoud en beschikbaar stellen van tenminste de volgende vier terminologiebronnen:
 1. Nederlandse Thesaurus van Auteursnamen (NTA)
 2. Nederlandse Thesaurus Corporaties (NTC)
 3. Nederlandse Drukkersthesaurus (NTD)
 4. Brinkmanthesaurus
- Ondersteuning van de relevante werkprocessen;
- Gebruikersondersteuning (opleiding, support e.d.);
- Migratie van de genoemde thesauri naar de nieuwe oplossing;
- Optie om in de toekomst ook andere thesauri/terminologiebronnen in deze omgeving in beheer te nemen.

Kengetallen

Thesaurus	Omschrijving	Huidige omvang	Wijzigingsfrequentie
NTA	Nederlandse Thesaurus van Auteursnamen	± 3.000.000 termen	dagelijks
NTC	Nederlandse Thesaurus van Corporaties	± 135.000 termen	wekelijks
NTD	Nederlandse Drukkersthesaurus	± 23.000 termen	maandelijks
Brinkman	Onderwerpentsluiting voor de KB depotcollectie en catalogus	±16.000 termen	maandelijks

2.4 Planning

Activiteit	Planning
Publicatie Markconsultatie	29 januari 2026
Uiterlijk moment voor het stellen van verduidelijkingsvragen betreffende de marktconsultatie	4 maart 2026, 13.00 uur 11 februari 2026, 13.00 uur
Uiterlijk moment voor het beantwoorden van gestelde vragen door de KB	11 maart 2026 18 februari 2026
Uiterlijk moment indienen beantwoording marktconsultatie	27 maart 2026, 13.00 uur 6 maart 2026, 13.00 uur
Optioneel: Mondelinge toelichting op de antwoorden	Week 15, 2026 Week 12, 2026

De KB heeft de mogelijkheid wijzigingen aan te brengen in de planning. Eventuele wijzigingen worden door of namens de KB via TenderNed gecommuniceerd.

2.5 Procedure

De procedure is als volgt:

1. Na de publicatie op TenderNed kunnen geïnteresseerde ondernemers dit document en de vragenlijst (Word-bestand) downloaden vanaf TenderNed.
2. Marktpartijen die het marktconsultatiedocument hebben gedownload, kunnen tot de in de planning genoemde datum schriftelijk vragen stellen over het marktconsultatiedocument en de procedure via de berichtenmodule op TenderNed.
3. De geanonimiseerde vragen en antwoorden worden op de in de planning opgenomen datum gepubliceerd op TenderNed.
4. Uw reactie op de in het marktconsultatiedocument opgenomen vragen dient u in te dienen voor de in de planning opgenomen datum en tijdstip voor indiening via de berichtenmodule op TenderNed.
5. De KB kan naar aanleiding van de beantwoording marktpartij(en) de marktpartij(en) uitnodigen voor een verdiepend gesprek. Deze gesprekken zullen 1-op-1 zijn (bilateraal).
6. De reacties op en de algehele resultaten van de marktconsultatie worden vastgelegd in een geanonimiseerd marktconsultatieverslag. Dit marktconsultatieverslag zal onderdeel worden van het aanbestedingsdossier en bij publicatie van de aanbesteding gedeeld worden met de geïnteresseerde ondernemers.

2.6 Indienen antwoorden

Geïnteresseerde ondernemers worden gevraagd de ingevulde marktconsultatie via de berichtenmodule in TenderNed, in Word-format, in te dienen.

3 Voorwaarden en overige bepalingen

Ten aanzien van de marktconsultatie en dit marktconsultatiedocument zijn de volgende voorwaarden en bepalingen van belang:

- De KB bevindt zich in de oriënterende fase. Verkregen inzichten uit de marktconsultatie gebruikt de KB (waar relevant) in de voorbereiding van een aanbesteding en de aanbestedingsstukken. Aan de in dit marktconsultatiedocument gegeven uitgangs- en aandachtspunten kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.
- Indien informatie als bedrijfsvertrouwelijk moet worden aangemerkt, dan dient dit duidelijk te worden aangegeven door de betreffende marktpartij. De KB eek zal bedrijfsvertrouwelijke informatie niet verstrekken bij de aanbesteding.
- Eventuele kosten voor deelname aan de marktconsultatie zijn voor rekening van de geïnteresseerde-ondernemers

Afsluitend willen wij u alvast hartelijk danken voor uw input, perspectieven en inzet. Uw bijdrage draagt bij aan het verrijken van onze inzichten en daarmee aan het vormgeven van de meervoudig onderhandse aanbesteding.